

Bilag 4

Rapport over data og erfaringer om lokaludvalg

- med idéer til tilpasninger af lokaludvalg

Indholdsfortegnelse

Om rapporten	4
1. Baggrundsramme for udarbejdelse af rapport	4
Spørgeskemaundersøgelse om lokaludvalgenes arbejde.....	4
'Mangfoldig og fokuseret københavnerinddragelse' (MFK)	4
Københavns Kommunes formål og principper for københavnerinddragelse	5
2. Bydelens plan som centralt omdrejningspunkt	6
3. Rapportens opbygning	6
Fokusområder og idéer til tilpasninger	7
1. Formål med lokaludvalg	7
1.1 Om lokaludvalgenes københavnerinddragelse.....	7
1.2 Om samarbejdet med forvaltningerne.....	8
1.3 Lokaludvalgssekretariatene.....	8
1.4 <i>Idéer til tilpasninger vedr. formål med lokaludvalg</i>	8
2. Lokaludvalgenes opgaver	9
2.1 Samarbejdet med forvaltninger.....	9
2.1.1 Tidlig inddragelse.....	9
2.1.2 Høringer.....	10
2.1.3 Københavnerinddragelsen.....	11
2.1.4 <i>Idéer til tilpasninger vedr. samarbejdet med forvaltningerne</i>	11
2.2 Arbejdet med egne projekter og opgaver	12
2.2.1 Egne projekter	12
2.2.2 Digitale og sociale medier	13
2.2.3 Bydelsplaner	13
2.2.4 Puljemidler.....	14
2.2.5 Miljøopgaven.....	14
2.2.6 Københavnerinddragelsen.....	15
2.2.7 Flere københavnere i lokaludvalgets arbejde.....	15
2.2.8 Understøttelse af det lokale københavnerengagement	15
2.2.9 <i>Idéer til tilpasninger vedr. arbejdet med egne projekter og opgaver</i>	16
3. Repræsentativitet og valg	17
3.1 Valg til lokaludvalg.....	17
3.2 Lokaludvalgenes sammensætning og repræsentativitet	17
3.3 Lokaludvalgsmedlemmernes engagement.....	18

3.4 <i>Idéer til tilpasninger vedr. repræsentativitet og valg</i>	18
4. Geografisk inddeling	19
4.1 <i>Idéer til tilpasninger vedr. geografisk inddeling</i>	20
5. Administrativ organisering	20
5.1 <i>Idéer til tilpasninger vedr. den administrative organisering</i>	21

Om rapporten

Rapporten er en opsamling og beskrivelse af de data og erfaringer, som Økonomiforvaltningen har om lokaludvalgenes arbejde i dag og udgør grundlaget for forvaltningens oplæg med hovedpointer og -idéer til tilpasninger af lokaludvalg, som fremgår af bilag 1. Rapporten indeholder en bred vifte af idéer til tilpasninger, som efter behov kan trækkes frem i dialogen om arbejdet med tilpasning af lokaludvalgene.

Det er hensigten med rapporten at belyse de samlede lokaludvalgs arbejde, hvorfor rapporten i langt overvejende grad trækker på samlede tal og gennemsnitsberegninger for alle lokaludvalg. Oplysninger om de enkelte lokaludvalg kan ses i resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen om lokaludvalg i bilag 6 samt i faktaarkene om hvert lokaludvalg og lokaludvalgsområde i bilag 7-9.

1. Baggrundsramme for udarbejdelse af rapport

Rapporten bygger på viden og informationer om lokaludvalgenes arbejde og københavnerinddragelse fra en samlet ramme af en spørgeskemaundersøgelse om lokaludvalgenes arbejde, pointer fra københavnerinddragelsen 2018-19 og kommunens formål og principper for københavnerinddragelse, som er uddybet nedenfor. Forvaltningen har så vidt muligt også indarbejdet gennemgående pointer fra:

- Et indledende dialogmøde om arbejdet med tilpasning af lokaludvalg mellem Mødeforum (kredsen af lokaludvalgsformænd) og medlemmer af gruppeformandskredsen d. 4. februar 2020 (ikke dokumenteret).
- Separate dialogmøder i perioden d. 6.-24. februar 2020 med de 10 lokaludvalgssekretariater om arbejdet med lokaludvalg (ikke dokumenteret).

En beskrivelse af lokaludvalgenes formelle rammer og opgaver jf. kommissorium for lokaludvalg fremgår af bilag 3.

Spørgeskemaundersøgelse om lokaludvalgenes arbejde

Til brug for arbejdet med kvalificering af oplægget om hovedpointer og idéer til tilpasninger af lokaludvalg, har forvaltningen, i samarbejde med lokaludvalgssekretariaterne, via en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse og kvalitative dialogmøder med alle sekretariater, indhentet oplysninger om lokaludvalgenes arbejde. Spørgeskemaundersøgelsen er besvaret af lokaludvalgssekretariaterne og besvarelsene bygger både på konkrete og estimerede tal, som det har været muligt for sekretariaterne at tælle op under de enkelte spørgsmål. Besvarelsene kan læses i bilag 6: 'Resultater fra spørgeskemaundersøgelse om lokaludvalgenes arbejde'.

Spørgeskemaundersøgelsen dækker data i perioden fra lokaludvalgenes konstituering marts-april 2018-2019 og foregik i perioden 29. januar-21. februar 2020. Undersøgelsen har skulle belyse, hvordan lokaludvalgene i praksis arbejder efter de rammer og opgaver, som Borgerrepræsentationen har udstukket i regulativ og kommissorium for lokaludvalg ift. det bærende hensyn om at styrke arbejdet med københavnerinddragelse. Spørgsmålene tog således udgangspunkt i lokaludvalgenes rammer og opgaver, som beskrevet i Kommissorium for lokaludvalg. Samtidig var de bygget op omkring de fem fokusområder, som forvaltningen vurderede, i særlig grad kunne justeres og bidrage til en styrkelse af den lokale københavnerinddragelse og lokaludvalgenes repræsentativitet.

'Mangfoldig og fokuseret københavnerinddragelse' (MFK)

Økonomiforvaltningen forestod på vegne af gruppeformandskredsen en større københavnerinddragelsen i perioden 21. november 2018 - 2. maj 2019, hvor alle lokaludvalg, forvaltninger og over 10.000 københavnere, via en række aktiviteter, gav deres input til, hvordan kommunen kan styrke københavnerinddragelsen. De mange input blev kondenseret i følgende 11 gennemgående hovedpointer:

- *Tilrettelæg en tidligere, tydeligere og reel inddragelse.*
- *Giv mere information/feedback til københavnere.*

- *Synliggør Københavns Kommunes eksisterende veje og aktiviteter til dialog, inddragelse og samarbejde.*
- *Styrk fagligheden omkring københavnerinddragelse.*
- *Lav helhedsorienteret samarbejde omkring inddragelse - de 7 forvaltninger, politikere, lokaludvalg, decentrale kommunale enheder og eksterne aktører imellem.*
- *Styrk det lokale engagement og initiativ - men glem ikke inddragelse omkring visioner og prioriteringer for byen.*
- *Gør det lettere for københavnerne at få hjælp til udvikling, kvalificering og søge støtte til deres idéer.*
- *Husk de svage og svære målgrupper - så løsninger på københavnerne og byens behov ikke skævvrides. Prioriter andre metoder og samarbejder, når det er relevant.*
- *Brug overvejende digitale metoder, men ikke til det hele og kombiner dem med målrettede analoge metoder, afhængigt af det emne og den kontekst der inddrages omkring.*
- *Lyt til de mange forskellige stemmer/behov med forskellige metoder og facilitér fælles forståelse af forskelligheden.*
- *Københavns Kommune må gerne være et demokratisk fyrtårn med løbende eksperimenterende og ambitiøs inddragelse.*

Lokaludvalgene pegede desuden i denne inddragelsesproces på følgende overordnede pointer ift. en styrkelse af lokaludvalgenes rolle i københavnerinddragelsen:

- *Anerkend lokaludvalgenes rolle, som de der står for kommunens københavnerinddragelse.*
- *Styrk samarbejdet mellem lokaludvalg og forvaltninger samt politikere.*
- *Styrk samarbejdet mellem forvaltninger og lokaludvalgssekretariater - sæt de faglige kompetencer og lokalkendskab i sekretariaterne mere i spil i resten af kommunen.*
- *Strukturer københavnerinddragelsesarbejdet bedre i kommunen - der er stor forskel på, hvordan de syv forvaltninger inddrager lokaludvalgene og københavnerne.*

Københavns Kommunes formål og principper for københavnerinddragelse

På baggrund af resultaterne fra MFK, udarbejdede forvaltningen, i samarbejde med Sammen om Byen - kommunens tværgående samarbejde om københavnerinddragelse, et overordnet formål for kommunes københavnerinddragelse, som skal understøtte, at kommunen som helhed arbejder mere målrettet med københavnerinddragelse. Formålet har foreløbigt været behandlet i gruppeformandskredsen på møde d. 23. august 2019 og skal endeligt behandles af Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen ifm. behandlingen af indstilling om tilpasning af lokaludvalg. Formålet lyder:

“Københavns Kommune er i dialog og samarbejder med københavnerne om driften og udviklingen af København, fordi det styrker demokratiet, giver fællesskab og skaber målrettede løsninger af høj kvalitet for København og københavnerne”.

Kommunens fem principper for københavnerdialog blev besluttet af Borgerrepræsentationen d. 28. januar 2018. De er vedlagt i bilag 5 og foreskriver, at dialogen med københavnerne er en *kerneopgave*, og at kommunens altid skal bestræbe sig på, at dialogen foregår så *tidligt, tydeligt, mangfoldigt og engagerende*, som muligt.

2. Bydelens plan som centralt omdrejningspunkt

Det bærende hensyn for rapportens idéer til tilpasninger af lokaludvalg er at fokusere og styrke lokaludvalgenes arbejde med københavnerrinddragelse om de temaer, der er væsentlige for bydelen. En helt grundlæggende forudsætning for lokaludvalgenes eksistens og legitimitet er, at lokaludvalgenes arbejde bygger på københavnerrinddragelse og fakta om københavnernes behov og ønsker i bydelen. Rapporten og oplægget om hovedpointer og -idéer til tilpasninger af lokaludvalg bygger derfor på en grundmodel for lokaludvalg om, at lokaludvalgenes arbejde fremover skal påbegyndes med udarbejdelse af en bydelsplan i tæt dialog og samarbejde med københavnernes. Og at lokaludvalgenes arbejde centrerer sig om udmøntning af strategier, temaer og løbende projekter, der relaterer sig til bydelens plan i et endnu tættere samarbejde med københavnernes i lokaludvalgenes løbende arbejde. Københavnerne perspektiver og stemme skal med andre ord hele tiden være i centrum.

Grundmodellen om at placere arbejdet med en bydelsplan i opstarten af nye lokaludvalg, og ikke som nu i slutningen, har været løftet både i lokaludvalgsformandskredsen og centralt i Økonomiforvaltningen, som understøtter bydelsplanarbejdet. Præmissen vurderes derfor at være i synk med et bredt udtalt ønske. Herunder har der fra kommunens københavnerrinddragelse (MFK) 2018-19 været et stærkt ønske om, at inddragelse sker tidligst muligt og på en faglig og saglig baggrund, der er tilgængelig for alle.

3. Rapportens opbygning

Med bydelsplanen som grundlæggende omdrejningspunkt for lokaludvalgenes arbejde, opstiller rapporten en række idéer til tilpasninger, der kan skrues op eller ned for, iværksættes eller undlades inden for følgende fem hovedfokusområder:

- 1. Formål med lokaludvalg**
- 2. Lokaludvalgenes opgaver**
  - 2.1. Samarbejdet med forvaltninger
  - 2.2. Arbejdet med egne projekter og opgaver
- 3. Repræsentativitet og valg**
- 4. Geografisk inddeling**
- 5. Administrativ organisering**

De fem fokusområder svarer til de fire, der var udstukket for arbejdet med tilpasning af lokaludvalg: *Formål og opgaver*, *Repræsentativitet og valg*, *Geografiske inddeling* og *Administrative organisering*, blot sådan at "formål og opgaver" efterfølgende er opdelt i to selvstændige områder. De fire fokusområder indgik i gruppeformandskredsens behandling af indstillingen: 'Ramme og tidsplan for arbejdet med forslag til tilpasning af lokaludvalg' på kredsens møde d. 24. januar 2020.

Fokusområder og idéer til tilpasninger

I det følgende beskrives de fem fokusområder nærmere, på baggrund af de samlede data om lokaludvalg, og med idéer til en styrket københavnerinddragelse i en tilpasset model for lokaludvalg 2022.

1. Formål med lokaludvalg

Lokaludvalgene har til opgave at stå for den lokale københavnerinddragelse i samarbejde med forvaltningerne samt at understøtte dialogen mellem københavnere i bydelen og det politiske niveau. Lokaludvalgene skal sikre, at lokale københavnernes synspunkter indgår i beslutningsgrundlaget for den politiske behandling af sager, der har særlig betydning for bydelen. Opgaven er bredt formuleret i kommissorium for lokaludvalg, men i høj grad bundet op på, at arbejdet med københavnerinddragelsen skal foregå i lyset af de temaer og rammer, der er centrale for Borgerrepræsentationen.

Der er ikke nødvendigvis en indbygget modsætning mellem, hvad der er væsentligt for Borgerrepræsentationen, og hvad der er væsentligt lokalt. Men ift. det lokale engagement og ejerskab, er der forskel på, om det er bydelen selv eller Borgerrepræsentationen, der er den primære driver for det arbejde lokaludvalgene fokuserer på. Da det bærende hensyn for tilpasning af lokaludvalg er at styrke arbejdet med københavnerinddragelse og det lokale engagement, er det forvaltningens anbefaling, at det i formål med lokaludvalg tydeliggøres, at lokaludvalgenes arbejde i langt højere grad tager udgangspunkt i de sager, der er væsentlige for københavnere i bydelen. En naturlig følge heraf er, at lokaludvalgenes arbejde starter med dialog og inddragelse af københavnere om udarbejdelse af en plan for bydelen. Bydelsplanen udgør herefter rammen for lokaludvalgenes arbejde og skal bruges som et levende dokument, der løbende kan opdateres i takt med at nye, aktuelle projekter dukker op og andre realiseres.

1.1 Om lokaludvalgenes københavnerinddragelse

I resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at lokaludvalgene og sekretariaterne er i kontakt med mange københavnere på forskellige platforme. En langt overvejende andel af denne kontakt foregår via sociale medier og lokale borgerpaneler. Det er ikke muligt inden for spørgeskemaundersøgelsen at vurdere, hvor mange *forskellige* københavnere, der har deltaget i lokaludvalgenes inddragelsesaktiviteter. Men samlet set har lokaludvalgene været i kontakt eller dialog med 23.300 københavnere ifm. forvaltningernes tidlige inddragelse af lokaludvalg, 27.000 ifm. udarbejdelse af bydelsplaner, 39.171 ifm. høringer og 83.000 ifm. egne projekter. Hertil skal lægges over 4 mio. aktiviteter på sociale medier i form af alt fra læste opslag, kommentarer, delinger og likes ifm. inddragelse i lokaludvalgenes egne projekter. Lokaludvalgene har herudover, i perioden for spørgeskemaundersøgelsen, modtaget 2.263 ansøgninger og bevilget i alt 30,6 mio. kr. af puljemidlerne til forskelligartede, lokale projekter. Lokaludvalgene har samlet set 48.000 følgere på Facebook, 18.000 følgere på Instagram og 43.000 medlemmer af de 11 lokale borgerpanelerne.

Det fremgår også af spørgeskemaundersøgelsen, at lokaludvalgene ikke inddrager københavnere i alle lokaludvalgenes sager. Sekretariaterne vurderer, at der samlet set foregår københavnerinddragelse i 20% af høringssvarene, i 64% af de sager, hvor forvaltningerne indleder tidlig inddragelse af lokaludvalg, og i 80% af lokaludvalgenes egne projekter.

Lokaludvalgssekretariaterne oplyser, at de altid arbejder med at sikre en mangfoldighed i sager med københavnerinddragelse. Det gør de via brug af forskellige inddragelsesmetoder samt via kontakt til lokale netværk og interessent grupper. De grupper, der generelt er særligt svære at få i tale er: unge, socialt udsatte, etniske minoriteter og børnefamilier. Lokaludvalgene og sekretariaterne arbejder på at få dem med og ved ofte godt, hvilke forskellige målrettede metoder eller nøgleaktører, der skal anvendes for at få de enkelte målgrupper i tale. Men det er ressource- og tidskrævende og ikke altid muligt. Nogle grupper nås bedst gennem meget konkrete sager, andre gennem ressourcepersoner, foreninger og institutioner, og de travle er f.eks. oftest lettest at få i tale via indsatser på digitale eller sociale medier.

Det er langt fra altid, at lokaludvalgene kan dokumentere den københavnerinddragelse, der har fundet sted. Med dokumentation af den mangfoldige københavnerinddragelse menes, jf. kommissoriet, at lokaludvalgene skal redegøre for de synspunkter og forudgående proces, som lokalt har fundet sted, forud for lokaludvalgenes udtalelser overfor det politiske niveau. Sekretariaterne vurderer, at mangfoldigheden i københavnerinddragelsen kan dokumenteres i 25% af de inddragelsesaktiviteter der foregår ifm. hørings svar, i 33% af de aktiviteter der foregår ifm. bydelsplanarbejdet, i 38% af de aktiviteter der foregår ifm. forvaltningernes tidlige inddragelse af lokaludvalg og i 50% af de aktiviteter der foregår ifm. lokaludvalgenes egne projekter.

Det er forvaltningens vurdering, at disse tal har en direkte sammenhæng med oplevelsen i det politisk-administrative niveau af, at det ofte er uklart, hvorvidt input fra lokaludvalgene bygger på en mangfoldighed af relevante stemmer fra bydelen, på 23 medlemmer eller et formandskab i lokaludvalget. Det er derfor nødvendigt for værdien og anvendeligheden af lokaludvalgenes arbejde, at københavnerrinddragelse synliggøres bedre. Lokaludvalgenes input skal kunne anvendes med vished om, hvilke og hvor mange københavnere, der står bag. En bedre dokumentation af københavnerrinddragelsen er endvidere relevant for reelt at kunne vægte lokaludvalgenes input ift. input fra øvrige udvalg, råd, brugerbestyrelser m.fl., som Københavns Kommune også er forpligtet til at lytte til.

1.2 Om samarbejdet med forvaltningerne

På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen er det forvaltningens vurdering, at lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariatene bruger en stor andel af de forhåndenværende ressourcer på sager og besvarelser af høringer fra forvaltningerne. Det er samtidig lokaludvalgssekretariaternes vurdering, at de bruger uforholdsmæssig megen tid på at banke døre ind til forvaltningerne for kontakt, sagsoplysninger, løbende ad hoc forventningsafstemning og brandslukninger omkring inddragelse og samarbejde om sager af lokal betydning. Det er derfor forvaltningens vurdering, at der er behov for, at lokaludvalgssekretariaternes samarbejde og kontakt til forvaltningerne formaliseres og forventningsafstemmes langt bedre end tilfældet er i dag. En forventet effekt vurderes at være, at københavnere dermed vil opleve en tidligere, tydeligere og mere sammenhængende dialog og feedback fra kommunen, som de har efterspurgt ifm. den københavnerrinddragelse (MFK), som Økonomiforvaltningen forestod i 2018-19.

Lokaludvalgene har en høj svarprocent på 90% af alle de høringer de modtager. Dette skal vejes op mod, at 16% af lokalvalgenes høringssvar vurderes at være til høringer, der ikke har nogen særlig betydning for bydelen, og at det er sekretariaternes oplevelse, at det i gennemsnit kun er pointer i 27% af lokalvalgenes høringssvar, der tages højde for i den videre politiske beslutningsproces. Samtidig er graden af københavnerrinddragelse i forbindelse med afgivelsen af høringssvar vurderet til 20% og dermed langt mindre, end der er lagt op til i kommissoriet for lokaludvalg. Det kan skyldes flere årsager, som lokaludvalgene ikke nødvendigvis er herre over - såsom korte svarfrister fra forvaltningernes side, at høringmaterialet er vanskeligt/meget teknisk at kommunikere til københavnere eller at lokaludvalget ikke kan prioritere ressourcer til københavnerrinddragelse på det pågældende tidspunkt.

Hvis lokaludvalgene skal arbejde mere proaktivt og københavnerrettet i bydelene, er det nødvendigt at justere indsatsen ift. det arbejde, der foregår i lyset af arbejdet på Rådhuset. Det er forvaltningens vurdering, at arbejdet med høringer i nogle tilfælde kan nedprioriteres, og i andre tilfælde, hvor de har særlig betydning for bydelen, skal sikres en mere smidig og optimal proces ved at styrke samarbejdet med forvaltningerne. Dette kan frigive ressourcer til at vægte arbejdet med københavnere om udarbejdelse og udmøntning af bydelsplanens temaer og projekter. Men også i højere grad til at understøtte og integrere det lokale engagement i lokaludvalgenes arbejde samt dokumentere og synliggøre københavnernes stemme i lokaludvalgenes udtalelser.

1.3 Lokaludvalgssekretariatene

Der er en stor variation mellem lokaludvalgene ift. de opgaver og roller lokaludvalgssekretariatene varetager, og der er et behov for at få tydeliggjort kompetencer og ansvarsområder mellem lokaludvalg og sekretariater i kommissoriet. I nogle lokaludvalg er det f.eks. primært lokaludvalgene, der planlægger københavnerrinddragelsen, mens det i andre er sekretariatene. I nogle sekretariater bruges der megen tid på at betjene formanden eller formandskabet og i andre ikke. Variationen gælder også ift. forventninger om hvem, der varetager dialogen med forvaltningerne, og hvor meget lokaludvalgenes arbejdsgrupper sekretariatsbetjenes. Der skal være plads til, at opgaverne kan variere mellem sekretariatene afhængig af, hvad der er væsentlig at arbejde med i de enkelte bydele, og ift. de enkelte lokaludvalgs styrker og svagheder. Men det skal tydeliggøres, at sekretariaternes rolle er at sagsforberede lokaludvalgenes arbejde. Det gælder ift. indstillinger og tilrettelæggelse af københavnerrinddragelse, såvel som at føre regnskab, puljestatistik o.lign. forvaltningsmæssige opgaver.

1.4 Idéer til tilpasninger vedr. formål med lokaludvalg

- Der sker en skærpelse af formålet med lokaludvalg og en større forventningsafstemning med forvaltningerne om lokaludvalgenes rolle og arbejde med københavnerrinddragelse og det lokale engagement.

- Det præciseres, at lokaludvalgenes primære opgave er at arbejde aktivt med og for københavnernes om de temaer, der er væsentlige i den enkelte bydel og at bringe lokale interesser og behov videre til Borgerrepræsentationen.
- Lokaludvalgene har en stor kontaktflade med københavnernes, særligt via de sociale og digitale medier. Men det er uklart, hvor bredt og repræsentativt lokaludvalgene når ud til københavnernes i de enkelte bydele. Der er derfor et centralt behov for, at lokaludvalgene i langt højere grad dokumenterer og synliggør den københavnerinddragelse, der finder sted.
- Det præciseres, at lokaludvalgenes arbejde skal ske på baggrund af en bydelsplan, som udarbejdes i begyndelsen af lokaludvalgenes samling, i tæt samarbejde med københavnernes i bydelen, med kvalificering fra forvaltningerne og med mulighed for løbende opdatering ift. nye aktuelle eller realiserede emner.
- Lokaludvalgenes arbejde skal bygge på fakta og tage udgangspunkt i de særkender, områder, udfordringer og behov bydelen består af. Arbejdet, herunder bydelsplanen, skal ikke på forhånd være bundet op på kommunale politikker, temaer eller bestemte forvaltningers arbejde eller planer, men tage udgangspunkt i de udfordringer og muligheder, der er væsentlige for bydelen.
- Det præciseres, at lokaludvalgene, via lokaludvalgssekretariatene, skal arbejde aktivt for at understøtte det lokale engagement og initiativ, og i højere grad integrere lokalt engagerede københavnernes i lokaludvalgenes arbejde – f.eks. i lokaludvalgenes arbejdsgrupper.
- Lokaludvalgssekretariatene bliver en synlig indgang for vejledning om muligheder for støtte, tilladelser, lokalt samarbejde mm. på tværs af bydelen og kommunens søjler.
- Det præciseres, ift. det generelle arbejde med betjening af lokaludvalgene, at det er lokaludvalgssekretariaternes rolle at sagsforberede og tilrettelægge lokaludvalgenes samarbejde med københavnernes og udmøntning af bydelsplanen.
- Lokaludvalgene skal være frit stillet til ikke nødvendigvis at arbejde i lyset af de rammer og temaer, der er centrale for Borgerrepræsentationen. Herunder at svare eller samarbejde med forvaltninger om sager eller høringer, der fremsendes til lokaludvalg, hvis det vurderes ikke at have særlig betydning for bydelen, eller hvis sagen/høringen f.eks. er fremsendt med for kort svarfrist. Fristen skal vurderes ift. om lokaludvalgenes kan opnå den københavnerinddragelse, der vurderes at være nødvendig i den pågældende sag, for at kunne kvalificere lokaludvalgets udtalelse.

2. Lokaludvalgenes opgaver

Dette afsnit om lokaludvalgenes opgaver og københavnerinddragelse er for overskuelighedens skyld opdelt i to. Det første omhandler forvaltningernes samarbejde og forpligtigelse til samarbejde med lokaludvalgene og den københavnerinddragelse der foregår i dette samarbejde. Andet afsnit omhandler lokaludvalgenes arbejde med egne projekter, opgaver og københavnerinddragelse herunder.

2.1 Samarbejdet med forvaltninger

Forvaltningerne har pligt til at inddrage lokaludvalgene i sager af særlig betydningen for den enkelte bydel. Inddragelsen skal ske tidligt i disse sager og i sager, hvor inddragelsen vurderes at kunne give den politiske beslutning et lokalt præg, jf. kommissoriet. Det er ligeledes afgørende for værdien af lokaludvalgenes udtalelser i den videre politiske behandling, at lokaludvalgene kan redegøre for, at deres udtalelser afspejler københavnernes holdninger og synspunkter i lokalområdet.

2.1.1 Tidlig inddragelse

Det er lokaludvalgenes og lokaludvalgssekretariaternes tilbagemelding, at der de senere år er sket en forbedring af samarbejdet med flere forvaltninger og lokaludvalg/lokaludvalgssekretariater. I flere tilfælde oplever lokaludvalgssekretariatene dog, at forpligtelsen til tidlig inddragelse af lokaludvalg, i sager af særlig betydning for bydelen, ikke effektueres. Det er oplevelsen i flere sekretariater, at forpligtelsen ikke er fast forankret på tværs af kommunen, men afhænger af de enkelte afdelinger og forvaltningsmedarbejderes erfaring eller tidligere samarbejde med lokaludvalgssekretariatene.

Lokaludvalgene er samlet set blevet tidligt inddraget i 117 sager fra forvaltningerne i perioden for spørgeskemaundersøgelsen, hvoraf 19 sager var fortrolige. Det svarer til, at alle lokaludvalg er blevet tidligt inddraget i én forvaltningssag hver anden måned.

Alle lokaludvalg har oplevet ikke at blive tidligt inddraget i sager med særlig betydning for bydelen. I spørgeskemaundersøgelsen peges der på, at det samlet set er sket i min. 58 konkrete sager, som går på tværs af alle forvaltninger.

Flere lokaludvalgssekretariater oplever desuden henvendelser fra forvaltninger, der blot vil have lokaludvalgenes hjælp til at udføre et planlagt forløb for en given københavnerinddragelse. Det kan f.eks. være facilitering af et borgermøde eller udsendelse af et færdigbearbejdet spørgeskema via lokaludvalgets borgerpanel.

I pointerne fra kommunens københavnerinddragelse (MFK) i 2018-2019, fremgik det, at københavnerne gerne vil have mere reel inddragelse. Det betyder, at de gerne vil inddrages tidligere, hvor indflydelsesrummet er størst, have tydeligere rammer for indflydelsesrummet og modtage mere information og feedback i inddragelsesprocessen. En vigtig forudsætning for dette er bl.a., at Københavns Kommune samarbejder bedre og tidligst muligt internt om de sager, hvor der skal foregå københavnerinddragelse.

TMF opleves som den forvaltning, der har en udbredt kultur omkring samarbejde med lokaludvalg og lokaludvalgssekretariater. Det udmønter sig i mange sager med tidlig inddragelse af lokaludvalgene og f.eks. faste halvårsmøder el.lign. aftaler med alle 12 lokaludvalg. Lokaludvalgene ønsker, at en lignende kultur og aftaler om samarbejde og inddragelse, som det gør sig gældende i TMF, etableres med de øvrige forvaltninger. Det opleves flere steder, at særligt KFF og BUF er blevet bedre til tidligere inddragelse. Samlet set understøttes oplevelsen af samarbejdet med forvaltningerne i resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen. Ud af de i alt 117 sager, som lokaludvalgene har været tidligt inddraget i, står TMF for 45%, ØKF for 25%, KFF for 18% og BUF for 9%. SUF, SOF og BIF står for mellem 0-3%. Det er klart, at andelen også i et uvist omfang kan afspejle de enkelte forvaltningers reelle mængde af sager, der er af særlig betydning for de enkelte bydele og vurderes at kræve eller have gavn af københavnerinddragelse - og således ikke kun er et udtryk for, at der f.eks. er stort potentiale for mere samarbejde med lokaludvalgene.

Det har ikke været muligt at afgøre inden for denne dataindsamling, hvorvidt forvaltningernes respektive andele af de samlede sager med tidlig inddragelse af lokaludvalg, modsvarer de sager, der reelt kræver forvaltningernes tidlige inddragelse af lokaludvalg. Men det er et opmærksomhedspunkt, som Økonomiforvaltningen vil drøfte med forvaltningerne ifm. dialogfasen. Det giver samtidig anledning til, at lokaludvalgene selv er ekstra opmærksomme på at undersøge og dokumentere ifm. udarbejdelse af bydelsplanen, hvilke fagområder, der er særligt vigtige for bydelen.

Et afsluttende opmærksomhedspunkt er, at der etableres et samarbejde og aftaler om, hvordan kommunens og lokaludvalgenes 11 borgerpaneler kan spille bedre sammen, herunder hvordan metodiske kvalifikationer og fagligheden omkring de undersøgelser, der sendes ud kan udbredes og styrkes. Behovet herfor viste sig bl.a. i pointer fra inddragelsen af forvaltninger og lokaludvalgssekretariater ifm. kommunens københavnerinddragelse (MFK) 2018-19 ift. at opnå en styrket københavnerinddragelse.

2.1.2 Høringer

Lokaludvalgssekretariaterne har en oplevelse af, at lokaludvalgene ofte bliver involveret alt for sent i høringer med særlig betydning for bydelen, som underbygges af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen. Således har lokaludvalgene haft under 2 ugers frist for besvarelse i 11% af de høringer de har modtaget med særlig betydning for bydelen, og 2-4 ugers svarfrist i 25% af disse høringer. Lokaludvalgene kan, afhængig af emnet, i nogle tilfælde svare med forholdsvis kort frist. Det kan f.eks. ske, hvis det enkelte lokaludvalg vurderer, at det kan svare på basis af tidligere inddragelse og vidensindsamling. Men hvis der skal ske en ny reel københavnerinddragelse og tilrettelæggelse heraf, er vurderingen, at der er brug for min. 8 ugers svarfrist. Hvis der tillige forventes inddragelse af særligt svære målgrupper, der forudsætter opsøgende, stedbaserede indsatser, er det som udgangspunkt nødvendigt med 12 ugers svarfrist. Lokaludvalgssekretariaterne peger på, at det er vigtigt at få etableret en fælles forventningsafstemning og vurdering af omfanget af københavnerinddragelsen ift. den tidsfrist, der er givet.

Lokaludvalgene har sammenlagt modtaget 638 høringer i perioden for spørgeskemaundersøgelsen. Det er 53 høringer per lokaludvalg eller 2,5 høring per lokaludvalg per måned. Høringerne fordeler sig på: 58% fra TMF, 15% fra KFF, 14% fra ØKF, 4% fra hhv. BUF, SOF og SUF og 2% fra BIF. 137 eller 21% af de samlede høringer, lokaludvalgene modtager, vurderes ikke at have en særlig betydning for bydelen.

For høringer med særlig betydning for bydelen byttes kun en smule rundt på forvaltningernes andel af høringerne. Høringer fra TMF udgør fortsat hovedparten med: 61%, mens de øvrige forvaltninger udgør: ØKF: 16%, KFF: 14%, BUF: 4%, SUF: 3%, BIF: 1% og SOF: 0,8%.

Lokaludvalgene afgiver høringssvar til 90% af alle de høringer de modtager. Af de 137 høringer lokaludvalgene modtager uden særlig betydning for bydelen, svarende til 21% af alle modtagne høringer, svarer lokaludvalgene på 92 eller 67%. Disse høringssvar udgør 16% af lokaludvalgenes samlede høringssvar. Det vurderes desuden, at 44% af lokaludvalgenes høringssvar er til bydækkende høringer.

I gennemsnit er det lokaludvalgssekretariaternes oplevelse, at forvaltningerne tager højde for pointer i 27% af alle lokaludvalgenes høringssvar. I to lokaludvalgssekretariater er der en helt ekstraordinær vurdering på 100%. Trækkes disse to vurderinger ud af gennemsnitsberegningen, er oplevelsen på tværs af 10 lokaludvalgssekretariater, at forvaltningerne i 12% af høringssvarene tager højde for lokaludvalgenes pointer.

I tilfælde af manglende samarbejde og feedback på lokaludvalgenes input samt høringssvar eller sen inddragelse af lokaludvalg i sager med særlig betydning for bydelen, er der risiko for, at lokaludvalgene kan miste legitimiteten og tilliden hos københavnernes, som talerør og bindeled for kommunen. Samtidig mister forvaltningerne muligheden for at indtænke lokaludvalgenes viden om lokale muligheder, overlappende indsatser, behov, ønsker og målgrupper i bydelen. Det er en viden, som kan være med til at nedskalere konfliktniveauer, styrke københavnernes tilfredshed med københavnerinddragelsen i kommunen, kvalificere inddragelsesprocesser og skabe et bedre og mere langtidssikret output.

Hvad angår dialogen og kontakten til Borgerrepræsentationens medlemmer, vurderes det i spørgeskemaundersøgelsen, at lokaludvalgene i gennemsnit har været i dialog med 32 forskellige medlemmer. I nogle bydele er det vurderet til 5 og i andre 55 forskellige medlemmer. I gennemsnit vurderes det, at medlemmer af Borgerrepræsentationen har været på besøg 11 gange i hver bydel. Forvaltningen vurderer således at være en jævnlig kontakt og dialog mellem lokaludvalgene og medlemmer af Borgerrepræsentationen, foruden det samarbejde og den kontakt der foregår mellem de politisk udpegede repræsentanter i lokaludvalgene og partierne på Rådhuset.

2.1.3 Københavnerinddragelsen

Ud af 98 sager, hvor lokaludvalgene blev tidligt inddraget af forvaltninger, og som ikke var fortrolige, forestod lokaludvalgene en inddragelse af københavnernes i 63 sager eller i 64% af tilfældene. I de 63 sager deltog samlet ca. 23.300 eller et gennemsnit på 370 københavnere per sag. I 48, eller 76%, af sagerne med københavnerinddragelse, blev der arbejdet for at sikre mangfoldighed i inddragelsen vha. forskellige metoder, såsom f.eks. gademøder, sociale medier, borgpaneler, borgermøder, workshop, dialog med relevante interessenter, husstandsomdelte invitationer og byvandring.

I 113 eller 20% af de samlede 573 høringssvar lokaludvalgene har afgivet, forestod lokaludvalgene en københavnerinddragelse. I alt deltog ca. 39.171 københavnere eller gennemsnitlig 347 i de høringssvar, hvor der indgik københavnerinddragelse. I alle sager arbejdede lokaludvalgene for at sikre en mangfoldighed i inddragelsen.

Lokaludvalgssekretariatene har generelt stor viden om brug af forskellige metoder, og hvad der virker, men arbejder i langt de fleste tilfælde ikke med at dokumentere mangfoldigheden. Der findes således dokumentation for mangfoldigheden i 25% af de høringer, der er lavet inddragelse omkring. I sager med tidlig inddragelse er tallet lidt højere. Her har lokaludvalgssekretariatene data i 18 tilfælde, eller i 38% af de 48 sager, der var københavnerinddragelse, der kan beskrive mangfoldigheden.

I nogle tilfælde er der ikke en opmærksomhed på at dokumentere og synliggøre københavnerinddragelsen, f.eks. indstillinger og høringssvar, overfor det politisk-administrative niveau på rådhuset. I andre tilfælde er der mere fokus på synliggørelsen overfor københavnernes via f.eks. sociale medier eller der kan være foretaget et mere eller mindre bevidst valg om f.eks. at prioritere tiden til borgerkontakten i stedet for.

2.1.4 Idéer til tilpasninger vedr. samarbejdet med forvaltningerne

- Forpligtelsen til tidlig inddragelse i sager af særlig betydning for bydelen forankres i forvaltningerne på ledelses- og medarbejderniveau. På ledelsesniveau kan det konkret ske via besøg i alle lokaludvalg ifm. konstituering af nye lokaludvalg og det forestående arbejde med bydelsplaner, hvor der udveksles politikker og sager i pipelinen centralt og lokalt. På medarbejderniveau kan det konkret ske via løbende, halv- eller helårige møder med lokaludvalgenes fagudvalg om lokale sager og projekter i pipelinen.

Møderne kan have karakter af en gensidig videns og erfaringsudveksling med det formål at styrke og kvalificere forvaltningernes og lokaludvalgenes arbejde for og med københavnernes om byens drift og udvikling.

- Lokaludvalgene definerer og tydeliggør sammen med københavnernes, hvilke områder der er af særlig betydning for bydelen i bydelsplanen.
- Forvaltningerne forpligtes til i tvivlstilfælde, ift. om en sag er af særlig betydning for en bydel, at rådføre sig med lokaludvalgene om, hvorvidt en sag er af særlig betydning for bydelen.
- Lokaludvalgene skærer ned på antallet af hørings svar. Bydækkende høringer, høringer uden særlig betydning for bydelen, høringer der modtages for sent eller meget snævre/tekniske høringer nedprioriteres. Et tættere og tidligere samarbejde med forvaltningerne skal gøre det lettere for lokaludvalgene at vurdere, hvilke høringer lokaludvalgene reelt har mulighed for at påvirke og kvalificere, så arbejdet med hørings svar står mål med effekten.
- Graden af københavnere inddragelse i forbindelse med afgivelsen af hørings svar øges fra de nuværende 20%, som er langt mindre, end der har været lagt op til i kommissoriet for lokaludvalg, i takt med, at lokaludvalgene foretager en større prioritering og nedjustering i antallet af hørings svar.
- Lokaludvalgene tydeliggør i sine hørings svar eller i andre udtalelser til forvaltningerne, f.eks. vha. en faktaboks, hvad lokaludvalgenes svar bygger på ift. relevante data om bydelen og input fra københavnernes.
- Det pålægges lokaludvalg og forvaltninger at søge hinandens samarbejde ift. at afprøve nye eller særligt ressourcekrævende inddragelsesmetoder, så snart det er muligt og lokalt relevant. Herunder også ifm. brug af eksterne eksperter/konsulenter. Københavnerne efterspørger, at Københavns Kommune afprøver nye og flere forskellige inddragelsesmetoder. Det kan f.eks. være borgersamlinger, borgerbudgettering, faglige københavnertalks eller digitale inddragelsesmetoder.
- Der udpeges kontaktpersoner i hver forvaltning, som er indgang for lokaludvalgssekretariatene til viden og kontakter i forvaltningen, som kan hjælpe med faglig kvalificering af lokaludvalgets arbejde med udarbejdelse og udmøntning af strategier, temaer, projekter mm. i henhold til bydelsplanen.
- Lokaludvalgssekretariatene forpligtes til at sende væsentlige lokale ændringer/oplysninger med relevans for de enkelte fagforvaltninger til forvaltningskontaktpersonen, som sikrer videreformidling eller kontakt til relevante afdelinger. Sekretariatene kan løbende guide forvaltningerne vedr. koblinger til og samarbejde med civilsamfundet i form af f.eks. frivillige foreninger og lokale netværk.

2.2 Arbejdet med egne projekter og opgaver

Lokaludvalget har også til opgave at arbejde aktivt med de temaer, der er væsentlige i den enkelte bydel og bringe lokale interesser og behov videre til Borgerrepræsentationen. Lokaludvalgene skal derfor være opsøgende og engagere et bredt udsnit af københavnere i bydelens daglige liv og udvikling. Det skal bl.a. foregå ifm. lokaludvalgenes tre konkret definerede opgaver: den lokale miljøopgave, udarbejdelse af bydelsplan og udmøntning af en årlig lokaludvalgspulje. I dette afsnit beskrives lokaludvalgenes arbejde med københavnere inddragelse gennem egne projekter, bydelsplanen, puljemidler og miljøopgaven.

2.2.1 Egne projekter

Lokaludvalgene har hver især arbejdet med mellem 19-96 egne projekter eller samlet set 524 egne projekter. Det er 44 i gennemsnit per lokaludvalg eller 2 projekter per måned per lokaludvalg. Det vurderes, at 49% heraf var initieret af lokaludvalgene selv, 22% var initieret af en høring eller henvendelser fra forvaltninger, 17% på baggrund af henvendelser fra samarbejdspartnere og 12% via borgerhenvendelser. Lokaludvalgenes projekter fordeler sig på forvaltningsområderne på følgende vis: TMF: 45%, KFF: 23%, ØKF: 11%, BUF: 8%, SOF: 4%, SUF: 4% og BIF: 3%.

Der er en stor overrepræsentation af projekter og samarbejde med TMF i lokaludvalgenes arbejde i bydelene ift. de øvrige forvaltninger. Dels har TMF etableret faste møde med lokaludvalgene, dels er der et naturligt samarbejde omkring miljøopgaven. Derudover udgør TMF's andel ift. de øvrige forvaltningers andel af fokusområderne i lokaludvalgenes arbejde: 45% i lokaludvalgenes egne projekter, 52% i bydelsplanerne, 54% i sager med tidlig inddragelse og 58% af høringerne til lokaludvalgene.

Det vurderes, at der indgik københavnerinddragelse i 80% af lokaludvalgenes egne projekter. Det er lokaludvalgssekretariaternes vurdering, at lokaludvalgene altid arbejder med mangfoldig deltagelse i projekter med københavnerinddragelse, men at dette kun kan dokumenteres i 50% af tilfældene. De tre mest anvendte metoder til københavnerinddragelsen er sociale medier (34%), dialogmøder med interessenter (19%) og borgermøder (15%). Herefter følger: gademøder (10%), de lokale borgerpaneler (6%), workshops (3%) og ikke mindst andre metoder (9%). Andre metoder kan være byvandring, brug af lokale nøgleaktører, arbejdsgrupper, lokale arrangementer/byfester, flyers, hjemmesider mm.

I alt anslås, at københavnerne har været aktive i over 4 mio. tilfælde (kommenteret, læst opslag, delt opslag eller likes) via lokaludvalgenes sociale medier, i ca. 44.500 tilfælde via de lokale borgerpanelundersøgelser og i godt 38.000 tilfælde via fysiske møder ifm. lokaludvalgenes arbejde med egne projekter.

2.2.2 Digitale og sociale medier

Forvaltningen vurderer på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen, at lokaludvalgene er blevet langt mere synlige med årene - i høj grad som følge af brugen af sociale medier og lokale borgerpaneler.

Samlet set har de elleve lokaludvalg, der har borgerpaneler, lidt over 43.000 medlemmer. Der er en stor variation på mellem 980-9.000 medlemmer i de enkelte borgerpaneler. Det kan dels skyldes bydelens befolkningsstørrelse, hvor længe de enkelte borgerpaneler har eksisteret, og hvilken PR-indsats der har været foretaget. En samlet opgørelse over demografien hos medlemmerne er svær, da medlemmernes baggrundsdata i de enkelte paneler er sparsomme og varierer indbyrdes. Et kvalificeret bud er, på baggrund af de data der dog foreligger, at gennemsnitsalderen i borgerpanelerne er 47,43 år, og at der er 54,5% kvinder og 45,5% mænd. Der er et fravær af de unge, de socialt udsatte, de der ikke kan dansk eller ikke har de nødvendige digitale færdigheder. I nogle tilfælde vurderer sekretariatene også, at der er en underrepræsentation af visse byområder i de enkelte bydele.

Alle lokaludvalg benytter Facebook, og har samlet over 48.000 følgere - det er over halvdelen af kommunens 82.000 Facebook-følgere. Der er en stor variation på mellem 1.012-18.157 følgere fra lokaludvalg til lokaludvalg. Hovedparten, med undtagelse af to lokaludvalg, har under 4.000 følgere. 9 Lokaludvalg har en Instagram-profil med i alt knap 18.000 følgere. Igen er der en stor variation, hvor hovedparten, med undtagelse af de to samme lokaludvalg, som også har ekstra mange Facebook-følgere, har under 1.000 følgere.

2.2.3 Bydelsplaner

Lokaludvalgene har indtil nu leveret tre bydelsplaner, som har været mere eller mindre bundet op af et stramt koncept med sammenhæng til rammer og temaer i Kommuneplanen og Borgerrepræsentationens arbejde. Der er bred enig om, at det seneste, fleksible koncept, hvor der var plads til både lokale visioner og konkrete projekter/ønsker er et godt udgangspunkt for den kommende version 4.0.

Bydelsplanerne udarbejdes på nuværende tidspunkt med udgangen af lokaludvalgenes funktionsperiode og kommer således primært til at gælde for det efterfølgende lokaludvalg. Forvaltningen anbefaler, at bydelsplanen udarbejdes i begyndelsen af et nyt lokaludvalg for at styrke samarbejdet med københavnerne om bydelen tidligst muligt og skabe ejerskab bydelsplanen i de nye lokaludvalg. Bydelsplanen kan dermed også bruges som løftestang for et tidligt og tæt samarbejde mellem forvaltningerne og de nyetablerede lokaludvalg.

I de seneste bydelsplaner fra 2017 vurderer sekretariatene, at der samlet set er beskrevet 225 temaer eller projekter. De er fordelt på mellem 7-55 i de enkelte lokaludvalg. Heraf blev der arbejdet med 62% af dem i 2019. Det vurderes, at ca. 18% er gennemført. Lokaludvalgene har derudover arbejdet med 175 egne projekter, som ikke indgik i bydelsplanen.

I alt har over 27.000 københavnere været hørt eller involveret i udarbejdelsen af bydelsplanen, og der er arbejdet med at sikre en mangfoldig deltagelse, som kan dokumenteres i 1/3 af inddragelsesaktiviteterne. Der er en stor variation på deltagerantallet hos lokaludvalgene på mellem 175-8.696 københavnere.

Bydelsplanprojekterne fordeler sig på forvaltningsområderne, som følger: TMF: 52%, KFF:12 %, ØKF:12%, BUF: 11%, SOF: 5%, BIF og SUF: 4%. Igen er det TMF-området, der udgør en stor andel af lokaludvalgenes fokusområder i bydelene. Hvorvidt det skyldes et bevidst valg fra lokalvalgenes side, og er i overensstemmelse med de fagområder bydelen har mest behov for, at der arbejdes med, eller om det f.eks. er blevet sådan på baggrund af forvaltningens efterspørgsel og interesse i samarbejdet med lokaludvalg, kan der ikke konkluderes på ifm. denne dataindsamling. Men det er oplagt at have fokus på i lokaludvalgenes arbejde med bydelsplaner fremadrettet.

Et samlet estimeret forbrug af puljemidler til udarbejdelse af de seneste 12 bydelsplaner er på min. 740.000 kr. Der er en variation mellem de enkelte lokaludvalg på mellem 110-150.000 kr. I gennemsnit blev der desuden brugt min. 25 ugers fuldtidsarbejde på udarbejdelse af hver bydelsplan.

2.2.4 Puljemidler

Samlet set har lokaludvalgene modtaget 2.263 eksterne ansøgninger med et gennemsnit på 189 ansøgninger per lokaludvalg. Der er dog stor variation i lokaludvalgenes puljestørrelse og ansøgninger på mellem 51-499 ansøgninger. 12% af alle ansøgninger kom fra kommunale instanser.

Lokaludvalgene bevilgede 55% af det samlede ansøgte beløb, hvoraf 87% af det samlede bevilgede beløb blev brugt af ansøgerne. Da det varierer, hvilke kriterier lokaludvalgene opstiller for tildeling af puljemidler, er der også en vis variation i årsagerne til de afslag, der gives fra lokaludvalgenes side. De hyppigste og generelle årsager er dog, at aktiviteten: ikke var bydelsrettet, manglede lokal forankring/lokale samarbejdspartnere, manglede frivillighed og medfinansiering, målgruppen var for snæver, aktiviteten ikke var offentlig tilgængeligt, honorar for høje/urealistisk højt budget og at aktiviteten/ansøger har modtaget støtte før.

I lokaludvalgenes behandling af puljeansøgningerne var et eller flere medlemmer inhabile i 104 tilfælde. Der er et spænd i inhabiliteten fra lokaludvalg til lokaludvalg på mellem 1-16 tilfælde, og et gennemsnit på inhabilitet i 9 tilfælde ifm. behandling af puljeansøgninger pr. lokaludvalg i perioden for spørgeskemaundersøgelsen. Det svarer til, at der i gennemsnit på tværs af lokaludvalg var inhabile medlemmer i behandlingen af knap 5% af de 2.263 ansøgninger, der blev behandlet i den pågældende periode.

Det er en gennemgående vurdering i lokaludvalgssekretariatene, at puljemidlerne kommer alle grupper af borgere i bydelen til gode, og at de grupper, der ofte ikke selv søger, såsom udsatte, etniske minoriteter, ældre og unge, er målgrupper for de eksisterende ansøgers aktiviteter. De fleste lokaludvalgssekretariater laver en årlig statistik over brugen og fordelingen af puljemidlerne, men ikke alle. Puljestatistikken er et rigtig godt redskab til at kunne vurdere bredden i ansøgerfeltet, og hvorvidt der skal foretages særlige indsatser for at nå andre målgrupper.

Nogle lokaludvalg arbejder med opdeling af puljemidlerne i et eller få temapuljer, såsom julepulje, miljøpulje, quickpulje mm., men ingen lokaludvalg synes at benytte puljemidlerne mere strategisk ift. realisering af temaer og projekter i bydelsplanerne. Forvaltningen vurderer, at der kan være uforløste potentialer ift. at styrke samarbejdet med københavnernes om realisering af aktuelle projekter under bydelsplanen ved at eksperimentere med mere fokuserede temapuljer.

Nogle sekretariater har løftet problematikken med, at puljemidler ikke må anvendes til mindre anlægsprojekter, idet dette særligt efterspørges fra københavnernes side. Forvaltningen anbefaler derfor, at der åbnes op for denne mulighed, eller at Borgerrepræsentationen evt. uddelegerer en ny pulje til lokaludvalgenes varetagelse, som kan gå til mindre kommunale forbedringer i lokaludvalgsområderne, evt. via en form for borgerbudgettering.

2.2.5 Miljøopgaven

Det er forvaltningens vurdering, at lokaludvalgene arbejder bredt med udmøntning af miljøopgaven og tilfører den lokal og sammenhængende relevans i bydelene, hvad enten opgaven håndteres af lokaludvalgene selv eller via driftsstøtte til lokale Miljøpunkter. Under miljøopgaven arbejdes der primært med miljøspecifikke temaer såsom affald, forurening, naturoplevelser, -undervisning og -pleje, bæredygtighed og genbrug samt klima. Men der sker også koblinger med andre fagområder som f.eks. sundhedsfaglige eller sociale indsatser. I nogle lokaludvalg arbejdes der meget strategisk med opgaven – f.eks. omkring partikelforurening – og i andre med mere konkrete, borgernære projekter såsom undervisning i miljørigtig adfærd.

Miljøopgaven opleves generelt at være oplagt til københavnereinddragelse. Indsatser omkring miljø er ofte synligt for københavnernes, har ofte en positiv dagsorden og går på tværs af interesser og alder.

De seks lokaludvalg der varetager miljøopgaven selv, har foruden udgiften til en miljømedarbejder i hvert sekretariat (Vesterbro og Kgs. Enghave Lokaludvalg deler en medarbejder) bevilget i alt 756.656 kr. af puljemidlerne eller et gennemsnit per lokaludvalg på ca. 126.109 kr. til miljøprojekter i året 2019. For de seks lokaludvalg, der yder driftsstøtte til Miljøpunkter, er der, foruden driftsstøtten, bevilget yderligere i alt 3.128.939 eller et gennemsnit for de seks lokaludvalg på 521.490 kr. i året 2019. De lokaludvalg, der driftsstøtter Miljøpunkter, bevilger således en betydelig større andel – i alt 2.372.284 kr. mere – end de lokaludvalg, der varetager miljøopgaven selv.

Miljømedarbejderne i lokaludvalgene har sammenlagt arbejdet med 65 projekter. Det omhandler både kortvarige, afgrænsede projekter, såsom tryk af cykelfolder og naturvandring, og, i langt de fleste tilfælde, længerevarende eller vedvarende projekter såsom f.eks. drift af partnerskaber, byttestationer, årlig affaldssortering, FN's Verdensmål og udvikling af miljønetværk.

2.2.6 Københavnerinddragelsen

Foruden samarbejdet med forvaltningerne om tidlig inddragelse og høringer mm., arbejder lokaludvalgene med mange egne projekter. Der inddrages et stort antal københavnere, særligt via sociale medier og digitale borgerpaneler, bevilges puljemidler til mange lokale projekter, arbejdes bredt med miljøopgaven og der arbejdes med forskellige metoder til inddragelse af københavnernes.

I data for de enkelte bydele, er der dog en stor variation mellem de enkelte lokaludvalg. Det gælder f.eks. ift. antal følgere på sociale medier, medlemmer af borgerpanelerne, antal ansøgninger at behandle, antal egne projekter/temaer der arbejdes med, og hvor mange københavnere, der anslås at have været involveret i udarbejdelse af bydelsplanen samt andelen af anvendte puljemidler til udarbejdelse heraf. Det tegner umiddelbart et billede af, at der er et tværgående videns- og læringspotentiale mellem de enkelte lokaludvalg og lokaludvalgssekretariater.

Det halter generelt med dokumentationen og synligheden af lokaludvalgenes københavnerinddragelse overfor det politisk-administrative niveau. Lokaludvalgenes input skal bruges til at kvalificere Borgerrepræsentationens beslutninger på lige fod med kommunens øvrige udvalg, råd og brugerbestyrelser mm., som Borgerrepræsentationen også er forpligtet til at lytte til. Det vurderes ud fra spørgeskemaundersøgelsen, at lokaludvalgssekretariaterne kun har data, der kan dokumentere mangfoldigheden i lokaludvalgenes københavnerinddragelse i mellem 25-50% af alle de inddragelser, der finder sted. Dokumentationsgraden afhænger af, hvorvidt det handler om dokumentation for mangfoldigheden i inddragelsen omkring høringer (25%), bydelsplanarbejdet (33%), ifm. forvaltningernes tidlige inddragelse (38%) og lokaludvalgenes egne projekter (50%). Der savnes således generelt en større gennemsigtighed omkring lokaludvalgenes input og den københavnerinddragelse, der finder sted i form af, hvilke fakta, behov og holdninger den repræsenterer.

2.2.7 Flere københavnere i lokaludvalgets arbejde

Forvaltningen vurderer også, at der er et potentiale for at styrke det arbejde, der pågår med inddragelsen af københavnernes, og at lokaludvalgenes løbende arbejde for bydelen i højere grad kan ske mere direkte med bydelen. I dag vurderes det, at lokaludvalgene i gennemsnit inddrager københavnernes i 20% af høringsssvarene, i 64% af de sager forvaltningerne foretager tidlig inddragelse af lokaludvalg, og i 80% af lokaludvalgenes egne projekter. Dels kan der ske en øget københavnerinddragelse – særligt ift. høringsssvar - og dokumentation for københavnerinddragelsen, men der kan også sættes mere fokus på mere direkte københavnerinddragelse i lokalvalgenes løbende arbejde for bydelen.

Nogle få lokaludvalg arbejder aktivt og mere systematisk med at rekruttere og fastholde københavnere i lokaludvalgenes arbejdsgrupper. Det er oplagt at arbejde mere med rekruttering og synlighed omkring muligheden for deltagelse i lokaludvalgenes arbejde, og dermed favne og integrere det lokale engagement i arbejdet i lokaludvalgenes arbejdsgrupper.

Rekrutteringen kan ske løbende, men med fordel særligt ifm. udarbejdelse af bydelsplanen og den københavnerinddragelse, der foregår der. I forbindelse med udarbejdelsen af den seneste bydelsplan vurderes det, at lokaludvalgenes har være i kontakt med over 27.000 københavnere. Det kan også ske via nogle af alle de henvendelser lokaludvalgene modtager fra borgere og brugere, og de møder der afholdes med det mere etablerede netværk og foreningsliv i bydelene.

Således vurderer lokaludvalgssekretariaterne, at de samlet set har modtaget knap 7.000 borgerhenvendelser i den periode på 21 måneder, som spørgeskemaundersøgelsen dækker. Det svarer til ca. 30 henvendelser per lokaludvalg per måned. Henvendelserne drejer sig om alt fra behov for kontaktoplysninger til forskellige instanser, informationer om bydelen, hjælp fra lokaludvalget til at rejse en sag, information om kommunens arbejde og hjælp til puljeansøgninger. Derudover anslås det, at der samlet set har været afholdt 1.541 forskellige rådgivningsmøder på baggrund af henvendelser fra københavnere og 676 netværksmøder med bydelens mere organiserede foreninger, organisationer, bestyrelser, erhvervsliv mm. Nogle af alle disse mange henvendelser er således fra københavnere eller foreninger, som gerne vil arbejde mere aktivt for bydelen.

2.2.8 Understøttelse af det lokale københavnerengagement

Hvis iderige, engagerede københavnere skal tiltrækkes og berige arbejdet i lokaludvalgene via f.eks. arbejdsgrupperne, vurderes det at være vigtigt at smidiggøre råderummet, fleksibiliteten og mulighederne for at realisere det arbejde, der foregår i arbejdsgrupperne for bydelen. Dette kan bl.a. ske i kraft af, at lokaludvalgene, i samarbejde med bydelen, definerer klare, faktabaserede, overordnede rammer for lokaludvalgenes arbejde i bydelsplanen, så løbende projekter og indsatser så vidt muligt kan afholdes uden

f.eks. at skulle besluttes på lokaludvalgsmøder. Motivationen kan endvidere bakkes op af tema-puljer, der afsættes til realisering af projekter under bydelsplanen. Sekretariatene kan også udarbejde skræddersyede forløb for lokaludvalgsmedlemmer, så de klædes godt på til mødeledelses- og værtssituationer og dermed oparbejder en praksis omkring løbende modtagelse og indføring af københavnere i lokaludvalgenes arbejde og arbejdsgrupper.

Lokaludvalgene arbejder på nuværende tidspunkt generelt ikke systematisk med at tilbyde hjælp og vejledning til mere proaktive, projektmagere, der ønsker at engagere sig eller tage initiativ til forskellige indsatser i bydelen. Der er informationer på lokaludvalgenes hjemmesider om, at man kan få rådgivning ifm. puljeansøgning, kontakte sekretariatet eller få foretræde for lokaludvalget og i enkelte tilfælde, at man kan vende en god idé med sekretariatet om byens udvikling.

Fra kommunens københavnerinddragelsen 2018-19 (MFK) ved vi, at københavnere helst vil engagere sig i det nære og lokale, og at flere af de mere idérige københavnere savner en indgang for hjælp og vejledning ift. muligheder for samarbejde, støtte, regler og retningslinjer i kommunen, når de vil afsøge om, og hvordan de kan gennemføre en god idé. Lokaludvalgssekretariatene har det tværgående blik lokalt og kommunalt, og vil derfor være et oplagt sted for københavnerhenvendelser om en form for projektvejledning. Det er ukendt, hvor stort behovet for denne rådgivning er. I et tidligere rådgivningstilbud for hele byen: 'Projektværkstedet' i Kultur- og Fritidsforvaltningen, var omfanget ca. 3-5 rådgivninger af én time om ugen. Projektværkstedet rådgav f.eks. om tilskudsmuligheder, adgang til lokaler eller om at bruge byens rum ift. ikke-kommercielle projekter.

2.2.9 Idéer til tilpasninger vedr. arbejdet med egne projekter og opgaver

- Lokaludvalgene fokuserer i højere grad på alle fagforvaltningsområder i den grad de er relevante ift. bydelens særkender og behov. Lokaludvalgene arbejder med mange egne projekter, foruden bydelsplanen, og puljemidler samt miljøopgaven udmøntes bredt, men der er en stærk overrepræsentation af temaer/projekter relateret til TMF i lokaludvalgenes arbejde.
- Bydelsplanen skal i højere grad være lokaludvalgets samlede ramme og plan for arbejdet for og med bydelen. Den skal derfor udarbejdes i begyndelsen af lokaludvalgenes funktionsperiode, i endnu højere grad bygge på fakta og københavnernes behov og ønsker til bydelen samt kunne opdateres løbende med aktuelle og realiserede projekter.
- Der skal generelt ske en større grad af dokumentation og synlighed omkring de fakta (særkender, udfordringer, behov) og den mangfoldighed af stemmer, der ligger bag lokaludvalgenes stemme. Dette for at det politisk-administrative niveau kan anvende lokaludvalgenes input med vished om, hvilke og hvor mange københavnere, der står bag.
- Der skal være mere fokus på lokaludvalgenes understøttelse af det uopfordrede, lokale engagement og initiativ. Lokaludvalgssekretariaternes rolle som indgang og vejleder ift. lokale projekter/idéer, der søger hjælp ift. støtte, tilladelser, samarbejde mm. i kommunen som helhed, skal prioriteres og synliggøres.
- Lokaludvalgssekretariatene skal arbejde aktivt med at synliggøre københavnernes mulighed for at deltage i lokaludvalgenes arbejdsgrupper, hvor det mere projektorienterede, lokale engagement kan integreres og understøttes mere i lokaludvalgets arbejde end tilfældet er i dag. Der bør i den forbindelse være fokus på at understøtte de frivillige lokaludvalgsmedlemmers kompetencer i modtagelse af og samarbejde med københavnere.
- Der sker en mere systematisk videndeling og udbredelse af succesfulde arbejdsgange på tværs af lokaludvalgssekretariatene. Der er en stor variation i bl.a. antallet af lokaludvalgenes følgere på sociale medier, medlemmer i borgerpanelerne og københavnere der involveres i bydelsplanarbejdet og der forventes dermed også at være uforløste potentialer for at kopiere de gode eksempler.
- Puljemidlerne er et vigtigt redskab for lokaludvalgene til at nå en bred skare af forskellige københavnere og understøtte lokalt engagement, netværk og sammenhængskraft. Forvaltningen anbefaler, at alle lokaludvalg laver puljestatistik over fordelingen af deres puljemidler, så der kan arbejdes fokuseret med en endnu større bredde i ansøgerfeltet.

- Lokaludvalgenes puljemidler benyttes mere aktivt, strategisk i indsatsen for at realisere og skabe engagement omkring temaer og projekter med københavnere i bydelsplanen.
- Der åbnes op for, at puljemidler kan benyttes til mindre lokale anlægsprojekter, som københavnere efterspørger. F.eks. via en form af borgerbudgettering, som kan tiltrække og engagere flere eller andre københavnere i byens udvikling.
- Miljøopgaven bibeholdes, idet den vurderes at have en positiv og synlig effekt for københavnere og lokaludvalgenes arbejde i bydelene, og at målet med miljøopgaven honoreres efter hensigten i kommissoriet. Forvaltningen anbefaler, at der foretages en komparativ vurdering af, hvorvidt den væsentlig større andel af puljemidler, der anvendes i de lokaludvalg, der drifter miljøopgaven via Miljøpunkterne, står mål med værdien for bydelen ift. de lokaludvalg, der selv varetager opgaven.
- Der etableres et samarbejde og aftaler om, hvordan kommunens og de elleve lokaludvalgs borgerpaneler kan spille bedre sammen. Herunder hvordan metodiske kvalifikationer og fagligheden omkring de undersøgelser, der sendes ud kan udbredes og styrkes. Behovet herfor viste sig i pointer fra inddragelsen af forvaltninger og lokaludvalgssekretariater ifm. kommunens københavnerinddragelse (MFK) 2018-19 ift. at opnå en styrket københavnerinddragelse.

3. Repræsentativitet og valg

Det er uklart for lokaludvalgene, hvorvidt det forventes fra det politisk-administrative system, at lokaludvalgene i sig selv er repræsentative for de enkelte bydele.

Lokaludvalgenes repræsentativitet af bydelen skal ikke findes i lokaludvalgenes medlemssammensætning i sig selv. Lokaludvalgene vurderes på den ene side at udgøre en mere homogen gruppe af midaldrende bestyrelses- og foreningsskolede københavnere ift. den befolkningssammensætning, der er i bydelene. På den anden side vurderes det, at lokaludvalgsmedlemmerne ofte er engagerede i flere lokale foreninger og grupper, og derfor har et bredt forgrenet netværk lokalt, som bidrager til at lokaludvalgene i sig selv repræsenterer bydelens københavnere. Kun 3% af foreningsrepræsentanterne i lokaludvalgene vurderes at være valgt ind på baggrund af en forening, organisation m.m. med under 10 medlemmer.

Det er dog ikke muligt, eller rimeligt, at forestille sig at 23 lokaludvalgsmedlemmer skal være repræsentative for alle bydelens københavnere, særkender og behov, hvorfor repræsentativiteten skal hvile på dokumentationen og synliggørelsen af dialogen og samarbejdet med bredden af bydelens københavnere.

Det er ligeledes vigtigt, at muligheden for at stille op til lokaludvalg er åben og synlig for alle, og at rammerne for lokaludvalgenes arbejde understøtter og fastholder lokaludvalgsmedlemmernes engagement for bydelene og deres udvikling.

3.1 Valg til lokaludvalg

Som valgbehandlingen er skruet sammen i dag, kræver det en grundig introduktion til valgregler og -procedurer forud for opstillingsmødet for at forstå mødets forløb og indre logik. Det er derfor også en klar fordel for de, der evt. har deltaget på et tidligere opstillingsmøde. Det gælder særligt ift. at gennemskue afgørende muligheder for at blive valgt ved at placere sig strategisk rigtigt i foruddefinerede valggrupper på opstillingsmødet. De kringledede procedurer for opstillingsmødet gør det samtidig ressourcekrævende og svært for lokaludvalgssekretariaterne at kommunikere og synliggøre muligheden for at stille op. Det kan forhindre eller afholde en bredere kreds af københavnere i at stille op til lokaludvalg. Det er derfor vigtigt, at regler og procedurer for valg til lokaludvalg forenkles.

Det gennemsnitlige estimerede budget for forberedelse og afholdelse af valg til lokaludvalg fordeler sig således: puljemidler: 35.267 kr. (der er en variation mellem lokaludvalgene på 0-120.000 kr.), sekretariatsmidler: 12.083 kr. (der er en variation på 0-41.371 kr.) og medarbejdertimer: 12 ugers fuldtidsarbejde (der er en variation på 3-26 uger).

3.2 Lokaludvalgenes sammensætning og repræsentativitet

I de nuværende lokaludvalg består de 23 medlemmer som udgangspunkt af ni politiske medlemmer, der modsvarer og udpeges af de ni partier i Borgerrepræsentationen og 14 repræsentanter fra bydelens foreningsliv, som vælges på opstillingsmødet.

På de seneste 12 opstillingsmøder primo 2018 stillede der mellem 14-40 foreningsrepræsentanter op til valg til lokaludvalg. Det er et gennemsnit på 25 opstillede per lokaludvalg. Af stemmeberettigede på opstillingsmøderne var der mellem 20-62 og et gennemsnit på 33 stemmeberettigede per opstillingsmøde. Gennemsnitsalderen for de foreningsvalgte repræsentanter varierede i de enkelte lokaludvalg fra 33-66 år. Gennemsnitsalderen på tværs af lokaludvalg var på 52 år. Kønsfordelingen for de samlede lokaludvalg efter valget i 2018 var: 62% mænd og 38% kvinder. For de foreningsvalgte alene er kønsfordelingen for mænd: 59% og for kvinder: 41%. Kønsfordelingen blandt de politiske repræsentanter trækker den samlede andel af mænd yderligere op, med en fordeling af mænd på: 67% og kvinder: 33%. 20 foreningsrepræsentanter fordelt på 11 lokaludvalg bor uden for bydelen. Det svarer til 12% af de samlede foreningsrepræsentanter i lokaludvalgene.

Som beskrevet, er det ikke målet, at lokaludvalgene er repræsentative for bydelen i sig selv, men at lokaludvalgene arbejder med at repræsentere københavnernes behov og ønsker til bydelen. Der er fordele og ulemper ved den nuværende konstruktion af 1/3 politiske medlemmer og 2/3 medlemmer fra foreningslivet. De politiske medlemmer kan være med til at videndele og skabe synergi mellem arbejdet i Borgerrepræsentationen og lokaludvalgene. Det er dog ikke altid oplevelsen, at de politiske medlemmer er klædt på til dette og benytter muligheden. Partierne på rådhuset og lokaludvalgssekretariatene kan derfor med fordel tænke i, at introducere og guide de nyudpegede politiske medlemmer mere systematisk i, hvordan rollen som politisk medlem i lokaludvalg kan bestrides til fordel for samarbejdet mellem Borgerrepræsentationen og lokaludvalgene og arbejdet i lokaludvalgene.

Der er dog ikke tvivl om, at den nuværende model for medlemssammensætning i lokaludvalg udelukker de lokale ildsjæle og netværksaktører, som ikke er eller ønsker at melde sig ind i en forening for at stille op til valg til lokaludvalg. Det kan således overvejes, hvorvidt der skal åbnes op for mere direkte valgt til lokaludvalg for de pladser, der ikke besættes af politiske repræsentanter. Der kunne i så fald arbejdes med digitale eller fysiske afstemninger fra borgerne i bydelene på baggrund af en digital kandidatliste, hvor kandidaterne fortæller om sig selv og deres bevæggrund for at stille op. Alternativt kan der arbejdes mere med, at få ildsjæles og netværksaktørers arbejde i bydelen integreret eller tilknyttet lokalvalgenes arbejdsgrupper.

3.3 Lokaludvalgsmedlemmernes engagement

Det er vigtigt at værne om, understøtte og fastholde lokaludvalgsmedlemmernes engagement og motivation for arbejdet i lokaludvalgene.

I en optælling af lokaludvalgsmedlemmernes fravær i den periode, som spørgeskemaundersøgelsen dækker, viser det sig, at lokaludvalgene i gennemsnit havde 28 % fravær eller 6,5 fraværende medlemmer pr. lokaludvalgsmøde. På tværs af alle 12 Lokaludvalg, havde de politiske medlemmer en fraværsprocent på 25%, mens foreningsrepræsentanterne havde en fraværsprocent på 31%. Begge tal har taget højde for den andel hhv. de politiske medlemmer og foreningsrepræsentanternes udgør af det samlede lokaludvalg. I gennemsnit havde 10,5 medlemmer på tværs af alle lokaludvalg mere end 25% fravær. I gennemsnit meldte 80% af de fraværende medlemmer afbud inden lokaludvalgsmøderne. Tallene fortæller udelukkende noget om medlemmernes grad af deltagelse og fravær på lokaludvalgsmøderne, og ikke hvorvidt medlemmernes fravær blev erstattet af suppleanter.

I et øjebliksbillede over vakante pladser i lokaludvalgene i marts 2020, er der på foreningsrepræsentanternes pladser samlet set 5 vakante pladser, mens der for de politiske repræsentanter er 12 pladser. Af de 12 vakante politiske pladser var 6 pladser til Dansk Folkeparti, 5 pladser til Liberal Alliance og 1 plads til Venstre.

Fraværstatistikken viser, at der er en del afbud fra lokaludvalgsmedlemmerne til lokaludvalgsmøderne. Det har ikke været muligt at give et samlet billede af medlemmernes årsager til fravær, men det er oplagt, at fortsætte en dialog med lokaludvalgene om årsager og ikke mindst motivationen for at deltage i lokaludvalgsarbejdet. Medlemmerne gør et stort frivilligt arbejde for bydelene. Det er vigtigt, at de kan arbejde fleksibelt og i et gensidigt tidligt samarbejde med københavnere og forvaltningerne om kvalificering og realisering af de temaer og projekter, de og bydelen brænder for.

3.4 Idéer til tilpasninger vedr. repræsentativitet og valg

- Valgregler og -procedurer skal forenkles, så det er lettere at stille op til lokaludvalg og kommunikere muligheden for at stille op ud til en bredere kreds af københavnere.

- Økonomiforvaltningen forestår en indledende, overordnet kampagne om valg til lokaludvalg i samarbejde med lokaludvalgssekretariaterne, som signalerer kommunens opbakning og kan hjælpe med at trænge igennem med budskabet i kølvandet på kommunalvalget.
- Lokaludvalgene forestår fortsat egne bydelsrettede kampagner om valg. Lokaludvalgssekretariaterne arbejder aktivt med at rekruttere en bred mangfoldighed af københavnere til valg til lokaludvalgene på baggrund af data om bydelens sammensætning.
- Der indføres fast suppleringsvalg midtvejs i lokaludvalgenes funktionsperiode. Det skal imødekomme de københavnere, der ikke ønsker at forpligte sig for fire år og modvirke vakante pladser i lokaludvalgene.
- Lokaludvalgssekretariaterne har løbene fokus på at understøtte lokaludvalgsmedlemmernes og københavnernes engagement og mulighed for at realisere de projekter, de brænder for i bydelsplanen.
- Den nuværende model for lokaludvalgenes medlemssammensætning af politiske repræsentanter og foreningsrepræsentanter bibeholdes. Men modellen skal styrkes ved, at lokaludvalgssekretariaterne tilrettelægger et introduktionsforløb og løbende har fokus på, at guide og understøtte begge grupper i deres roller ift. at opnå det bedst mulige samarbejde med både Borgerrepræsentationen og københavnere om bydelen.
- Et alternativ til at bevare den nuværende model for sammensætningen i lokaludvalgene er, at åbne op for et mere direkte valg, så alle bydelens borgere og brugere, ildsjæle og netværksaktører kan stille op til valg til lokaludvalgene. Valget kan foregå fysisk eller digitalt på baggrund af en digital kandidatliste, hvor kandidaterne motiverer deres beslutning om at stille op til lokaludvalg.
- Vakante pladser til politiske medlemmer, der ikke er besat i mere end ½ år, skal kunne besættes af foreningsrepræsentanter.
- Der sættes en begrænsning på to lokaludvalgsperioder i træk ift., hvor længe man kan være medlem af det samme lokaludvalg. Det skal sikre fornyelse og rotation af forskellige repræsentanter fra bydelen. De der vil blive påvirket af denne begrænsning, kan naturligvis fortsætte deres arbejde i arbejdsgrupperne.

4. Geografisk inddeling

Som udgangspunkt vurderes der at være tilfredshed med de nuværende 12 lokaludvalgsområder i lokaludvalgene. I de to bydele: Vesterbro/Kgs. Enghave og Indre By, hvor der er fire lokaludvalg: Vesterbro, Kgs. Enghave, Indre By og Christianshavn Lokaludvalg, har der dog løbende været udfordringer med, at lokaludvalgsområderne ikke stemmer overens med kommunens administrative byinddeling. En primær årsag hertil er den manglende mulighed for at få særskilte data til beskrivelse af karakteristika og forskelle i de fire lokaludvalgsområder.

Økonomiforvaltningen følger aktivt med i udvikling og konsekvenser med prognoser og analyser, især i områder med et højt udviklingstempo, hvor også nye bydele kan forventes at opstå med tiden. Men der er ikke på nuværende tidspunkt planer om ændringer i kommunens nuværende inddeling i 10 bydele. Den nuværende bydelsinddeling (som trådte i kraft i 2007) bygger på samme afgrænsninger, som tidligere administrative inddelinger, er væsentligt for kontinuiteten i statistiske opgørelser, prognoser og planlægning, og tilgodeser hensynet til bl.a. byens befolkningstal og fysiske struktur samt planmæssige overvejelser - f.eks. om boligforhold og beboersammensætningen. Det er Borgerrepræsentation, der vedtager ændringer i distriktsinddelingen, som sker på baggrund af brede analyser og interne høringer. Formålet med bydelsinddeling, har også historisk været at bygge en effektiv og bæredygtig borgerbetjening og indgang til Rådhuset uanset forvaltning. Forvaltningerne har undervejs indrettet og planlagt services og betjening med hensyn til de eksisterende afgrænsninger. Endvidere udarbejdes Kommuneplanen i overensstemmelse med bydelsinddeling.

Men da der med dette oplæg lægges op til, at lokaludvalgene fremover skal centrere deres arbejde om udarbejdelse og realisering af en bydelsplan, og det forventes, at den bygger på faktuelle data om lokaludvalgsområdet, vil det kvalificere lokaludvalgenes arbejde væsentligt, hvis de alle er i stand til at trække data på deres lokaludvalgsområder. Herunder så vidt muligt ned på forskellige byområder i lokaludvalgsområderne.

4.1 Idéer til tilpasninger vedr. geografisk inddeling

- Lokaludvalgsområderne bibeholdes, idet der vurderes at være tilfredshed med de nuværende områder, og at en evt. lokaludvalgsinddeling, der ikke matcher bydelsinddelingen, vil medføre udfordringer mht. bl.a. statistiske opgørelser, visualisering og sammenligning af data.
- Adgang til data i Statistikbanken udvides, så det er muligt at hente data for relevante, forskelligartede byområder inden for de enkelte lokaludvalgsområder. Relevante byområder defineres i dialog med lokaludvalgene og med faglig sparring fra forvaltningen.
- Det skal vurderes i samråd med lokaludvalg og forvaltning, hvorvidt der er øvrige områder med særlige karakteristika/behov, der går på tværs af lokaludvalgsområder, for hvilke det også vil være brugbart og muligt at kunne indhente data via Statistikbanken.

5. Administrativ organisering

Det er af stor vigtighed for lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariatene, at sekretariatene er forankret lokalt og fysisk i lokaludvalgsområderne for at være tæt på bydelsens københavnere og netværk samt sikre en lokalt vedkommende og kompetent betjening af lokaludvalgene.

Langt de fleste sekretariater, med undtagelse af de to sekretariater for hhv. Østerbro Lokaludvalg og Indre By/Christianshavn Lokaludvalg har til huse i lokale kontorfællesskaber med flere halv- eller helkommunale instanser såsom helhedsplaner, områdefornyelser, kulturhuse, biblioteker, frivillighedscentre, lokale foreninger, Miljøpunkter mm., som giver adgang til en bredere palet af viden og kompetencer ift. rådgivning og betjeningen af lokaludvalg og samarbejde omkring københavnerinddragelse. Der er en mindre risiko for, at lokaludvalgssekretariatene i nogle tilfælde kan blive særligt, og dermed lidt tilfældigt, præget af det arbejde de øvrige lokale aktører i kontorfællesskabet arbejder med. Således er der f.eks. meget få sekretariater, der er i kontorfællesskab med velfærdsforvaltninger, hvor samarbejdet med lokaludvalgene generelt også er mindst. Da lokaludvalgsarbejdet fremover forudsættes at tage udgangspunkt i en endnu mere fakta- og københavner-baserede bydelsplan og dermed sikres et velunderbygget, bredt fokus på bydelsens behov og ønsker, vurderes kontorfællesskaber, med et særligt udvalg af andre lokale aktører, dog ikke at være nogen hindring for bredden i lokaludvalgenes arbejde i bydelene.

Den nuværende organisering af lokaludvalgsbetjeningen i 10 mindre decentralt placerede sekretariater betyder, at lokaludvalgenes udgifter til administration er relativt høj ift. det samlede budget for lokaludvalg. Den decentrale placering af små sekretariater har endvidere skabt en række udfordringer personalemæssigt med sårbarhed ifm. sygdom, barsler mm. og ift. at dække et bredt kompetencefelt inden for: jura, økonomi, puljeadministration, kommunikation samt netværks- og borgeraktiviteter. Ud fra en gennemsnitlig vurdering af, hvordan tidsforbruget fordeler sig på de forskellige opgaver i alle sekretariatene, vurderer sekretariatene, at 30% bruges på udvalgs-, arbejdsgruppe- og dagsordenbetjening, 19% på puljeadministration og regnskab, 19% på planlægning og afholdelse af københavnerinddragelse, 14% på kommunikation og PR, 9% på borgerhenvendelser og de sidste 9% på div. øvrige opgaver såsom interne og eksterne møder, uddannelse og generel administration.

Sekretariatene har etableret 6 internt, tværgående netværk mhp. erfarings- og vidensudveksling inden for områderne: puljemidler, kommunikation, borgerpaneler, miljø, borgerinddragelse og byudvikling. De mødes i gennemsnit 2 gange årligt. Dette opvejer til en vis grad udfordringerne med faglige fællesskaber. Flere steder nævnes dog, at der savnes ressourcer til planlægning og opfølgning på møderne, så der kan høstes et større udbytte af netværksmøderne og ske en bedre forankring af nyttig viden på tværs. De skitserede udfordringer er særligt til stede i de to sekretariater, der hver betjener to lokaludvalg i de to bydele: Vesterbro/Kgs. Enghave og Indre By/Christianshavn.

På baggrund af ovenstående, er det forvaltningens anbefaling, at lokaludvalgssekretariaternes placering forbliver lokalt forankret, og at det ved enhver given mulighed tilstræbes, at sekretariatene placeres i kontorfællesskaber med flest mulige andre relevante lokale aktører. En yderligere styrkelse af lokaludvalgene kunne ske ved at tildele alle lokaludvalg deres eget sekretariat. Det kunne reducere sårbarheden hos sekretariatsmedarbejderne og sikre en mere lige betjening af alle lokaludvalg.

Det kan desuden undersøges om de centrale midler, der er afsat i forvaltningen til understøttelse af lokaludvalgenes arbejde, kan prioriteres anderledes ift. at understøtte sekretariaternes behov for rådgivning inden for det juridiske, regnskab- og budgetmæssige område. Forvaltningen kan endvidere understøtte arbejdet med københavnerinddragelse ved at udbyde årlige kursusforløb om københavnerinddragelse i kommunens kompetencekatalog.

Samlet set vurderer forvaltningen, at det tidsforbrug, som i dag bruges på ensartede opgaver i sekretariaterne og på uhensigtsmæssige arbejdsgange i samarbejdet med forvaltningerne, kan optimeres og i højere grad allokteres til en understøttelse af det lokale engagement og endnu bedre københavnerinddragelse.

5.1 Idéer til tilpasninger vedr. den administrative organisering

- Lokaludvalgssekretariaterne lokale forankring og placering bibeholdes for at sikre lokal, vedkommende betjening af lokaludvalgene og rådgivning til københavnerne. Kontorfællesskab med øvrige relevante lokale aktører og så stor en bredde af fagligheder som muligt skal altid tilstræbes.
- Der etableres flydende, fagligt relevante makkerordninger på ensartede opgaver på tværs af sekretariaterne for at styrke motivation og faglighed i arbejdet, overlevering af viden og brugbare arbejdsgange samt sårbarhedsreduktion.
- Der udpeges årligt tovholdere til planlægning og opfølgning på tværgående tema-netværksmøder, så viden og erfaringer forplanter sig på tværs.
- Der ydes faglig bistand fra centralforvaltningen på spidskompetenceområder inden for juridiske, regnskab- og budgetmæssige problemstillinger, og der udbydes min. ét årligt kursusforløb vedr. københavnerinddragelse i kommunens kompetencekatalog.
- De to delesekretariater kan opdeles i fire, så alle lokaludvalg har hvert deres sekretariat. Dette for at opnå lige betjening af alle lokaludvalg og en sårbarhedsreduktion i medarbejderstaben. De fire sekretariater tildeles ressourcer efter normalnormeringen i de øvrige sekretariater. Det vil betyde en samlet opnormering af lokaludvalgssekretariaterne, som er uden for den eksisterende økonomiske ramme.
- Der udarbejdes efterspørgselsdrevne vejledninger til lokaludvalgssekretariaterne ift. udvalgsbetjening, afstemninger, protokolføring mm. samt på særlige spidskompetenceområder.
- Det skal vurderes, om lokaludvalgssekretariaternes tid og ressourcer brugt på udarbejdelse af den analoge lokaludvalgsdagsorden kan reduceres til fordel for en digitalisering heraf. Det er en forudsætning, at der kan findes en finansieringsmodel for de nødvendige etablerings- og driftsudgifter.
- Lokaludvalgssekretariaternes løbende kobling til arbejdet på rådhuset og det øvrige BR-sek. er vigtig for alle sekretariatsmedarbejdere, hvorfor jævnlige fællesmøder om aktuelle emner er vigtige at fastholde.